

Aistė Vilimė

Mūsų istorija Kazio Bradūno rinkinyje „Pokalbiai su karalium“

Mūsų istorija Kazio Bradūno rinkinyje „Pokalbiai su karalium“

Vaikaičiai žaidžia šimtmečių šukelėm...

Ar skaudų jų skambėjimą girdi?

Gal tik laike paklydome, karaliau?

Galbūt laike... Bet ne širdy.

Šios eilutės priklauso Kaziui Bradūnui – poetui ir vienam ryškiausių mūsų valstybės kultūros veikėjų. Poezijos rinkinyje „Pokalbiai su karalium“ poetas tautos atsakomybės jausmui žadinti tikslingai pasirenka pokalbį su Gediminu, o ne su karaliumi Mindaugu ar legendomis apipintu Vytautu Didžiuoju. Gediminas iš trijų garsiausių Lietuvos valdovų buvo ne karžygys, o politikas diplomatas, laiškais bei diplomatinėmis priemonėmis siekęs išvengti karų ir jų padaromų nuostolių.

K. Bradūnas dvylika rinkinio „Pokalbiai su karalium“ eilėraščių, vadinamų pokalbiais, suskirsto į tris skyrius – „Laiškai“, „Sutartys“, „Krikštas“. Kiekvienas eilėraštis pradedamas dokumentika – praeities liudijimu, po kurio eina poetiškai argumentuotas eilėraštis-atsakas.

Eilėraščiuose istorinių datų nėra. Jos minimos dokumentiniuose intarpuose, bet ir tai neatspindi tikrojo pokalbio tarp lyrinio subjekto ir karaliaus laiko. Taip K. Bradūnas siekia pavaizduoti praeities poveikį vėlesnių kartų gyvenimui.

K. Bradūnas, išgyvenęs pirmąją sovietinę okupaciją, vokiečių nerimą ir vėliau emigravęs, nerasdamas sau vietos svečioje šalyje, knygos užsklandoje rašo: „Duota mano trepties mieste Čikagoje.“ Šiuo sakiniu poetas susitapatina su rinkinio „Pokalbiai su karalium“ lyriniu subjektu, tampa Gedimino XIV a. pradėtų darbų tragiškos tautos XX a. istoriniu dalyviu – žmogumi, dėl okupacijos palikusių tėvynę, bet visą gyvenimą savo veikla ir kūriniais siekusių mūsų tautos vertybių ir valstybės tęstinumo.